

1924 100 let 2024

ALPSKI VARSTVENI PARK
TRIGLAVSKI NARODNI PARK

1.12.2024 – 30.4.2025

letnik 14, št. 18 | Year 14, № 18
ISSN 2784-6725

ZA OBISKOVALCE NARODNEGA PARKA • ODGOVORNO IN VARNO V GORE
POZIMI • KRAJSKA GORA, JESENICE, ŽIROVNICA, RADOVLJICA • BOHINJ,
BLED, GORJE, POKLUKA • ZEMLJEVID • TOLMIN, KOBARID • BOVEC,
LOG POD MANGRTOM, TRENTA • KAKOVOST NARAVE IN LJUDI - ZNAK
KAKOVOSTI TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA • LIVEALPSNATURE •
ZIMA - ČAS ZA PREMISLEK

FOR NATIONAL PARK VISITORS • RESPONSIBLE AND SAFE IN THE MOUNTAINS IN
WINTER • KRAJSKA GORA, JESENICE, ŽIROVNICA, RADOVLJICA • BOHINJ, BLED,
GORJE, POKLUKA • MAP • TOLMIN, KOBARID • BOVEC, LOG POD MANGRTOM,
TRENTA • THE QUALITY OF NATURE AND PEOPLE - TRIGLAV NATIONAL PARK QUALITY
MARK • LIVEALPSNATURE • WINTER - TIME FOR CONTEMPLATION

VODNIK ZA OBISKOVALCE BIOSFERNEGA OBMOČJA JULIJSKE ALPE • ZIMA JULIAN ALPS BIOSPHERE RESERVE VISITOR GUIDE • WINTER 2024/2025

KAKO NAČRTOVATI POT / HOW TO PLAN A ROUTE

PO VEĆ INFORMACIJ
V INFO CENTRE
(več na strani 8)

FOR MORE INFORMATION,
VISIT THE INFO CENTERS
(more on page 8)

ZA OBISK OBMOČJA
SO VAM NA VOLJO
KVALITETNI ZEMLJEVIDI

HIGH-QUALITY MAPS ARE
AVAILABLE FOR YOUR VISIT
TO THE AREA

NAČRTUJTE SVOJE
AKTIVNOSTI S
POMOČJO APLIKACIJ
SLOVENIA OUTDOOR
IN maPZS

PLAN YOUR ACTIVITIES
WITH THE SLOVENIA
OUTDOOR AND maPZS
APPS

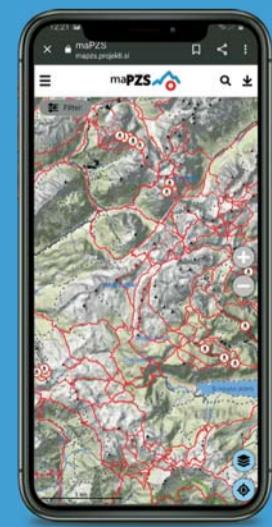
SLOVENIA OUTDOOR

SLOVENIA
Outdoor

maPZS

100 let 2024
ALPSKI VARSTVENI PARK
TRIGLAVSKI NARODNI PARK

JULIJSKE ALPE TRIGLAVSKI NARODNI PARK

VEČ INFORMACIJO O POTEH
MORE INFORMATION ABOUT TRAILS

Bohinj, Bled, Gorje, Pokljuka

»Triglav ... Obdan od neštetih dvorjanov v obliki zobov in stolpov, belih pečnatih glav in lesketajočih se srenišč se je dvigal tam na severu, resnega obzraja in plemenitih oblik. Višji od vsega, svetel in vabec v vsem svojem kraljevskem dostojanstvu.«
"Triglav... Surrounded by the multitude of courtiers in the shape of jagged peaks and towers, white crowned summits, and glistening snowfields, it rose there in the north, with a solemn face and noble form. Taller than everything, bright and inviting in all its royal dignity."

dr. JULIUS KUGY (1858-1944)
Iz mojega življenja v gorah / From My Life in the Mountains

- IZHODIŠČE / STARTING POINT
- DOLŽINA / DISTANCE
- VIŠINSKA RAZLICA / ELEVATION GAIN
- ČAS HOJE / DURATION
- TEŽAVNOST / DIFFICULTY

V NARAVO ZIMSKE
POKLJUKE IN NA
SMUČANJE Z JAVNIM
PREVOZOM
TO WINTER POKLJUKA
AND SKIING BY PUBLIC
TRANSPORT

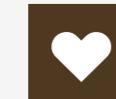
ODPRTOST
PLANINSKIH KOČ
OPENING TIMES OF
MOUNTAIN HUTS

PRAVILA
OBNAŠANJA
CODE OF CONDUCT

- Muzej na Blejskem gradu / *Bled Castle Museum*
- Muzej zgodovine Bohinja (Muzej Tomaža Godca) / *Bohinj History Museum*, Bohinjska Bistrica
- Muzejska zbirka Historija Bohinj / *Historia Bohinj Museum Collection*
- Cerkev sv. Janez Krstnika / *Church of St. John the Baptist*, Ribčev Laz
- Plansarski muzej / *Alpine Dairy Farming Museum*, Stara Fužina
- Center Triglavskoga narodnega parka Bohinj / *Center TNP Bohinj*, Stara Fužina
- Oplenova hiša / *Open House*, Studor

KUPUJ
LOKALNO
BUY LOCAL

5 RIKLIJEVA POT / ARNOLD RIKLI TRAIL / HOM

- Bled
- 8,2 KM (krožna pot / circular route)
- 177 M
- 2 H 20 MIN
- zmerna / moderate

1 Z RUDNEGA POLJA NA USKOVNICO / FROM RUDNO POLE TO USKOVNICA

- Športni center Triglav Pokljuka, Rudno polje / *Triglav Pokljuka Sports Centre, Rudno polje*
- 7,6 KM (v obe smeri / out and back)
- 240 M
- 2 H 30 MIN
- lahka pot / easy

2 OKROG BOHINJSKEGA JEZERA / AROUND LAKE BOHINJ

- Ribčev Laz, Bohinj
- 11,5 KM (krožna pot / circular route)
- 100 M
- 3 H
- lahka pot / easy

3 OKROG BLEJSKEGA JEZERA / AROUND LAKE BLED

NE RAZJEZIMO BLEJSKEGA ZLATOROGA - TEMATSKA POT OKOLI BLEJSKEGA JEZERA

DON'T UPSET THE BLED ZLATOROG - THEME TRAIL AROUND LAKE BLED

- Osnovna šola Bled / *Bled Primary School*
- 6,5 KM (krožna pot / circular route)
- 33 M
- 2 H
- lahka / easy

4 ZAČARANI GOZD NA BLEDU / ENCHANTED FOREST IN BLED

- Zasip, Bled
- 2,3 KM (krožna pot / circular route)
- 115 M
- 55 MIN
- zmerna / moderate

6 VOGAR IZ STARE FUŽINE / TO VOGAR FROM STARA FUŽINA

- Stara Fužina, Bohinj
- 6,3 KM (v obe smeri / out and back)
- 500 M
- 3 H 30 MIN
- zmerna / moderate

7 PLANINA LIPANCA / THE LIPANCA MOUNTAIN PASTURE

- Goreljek, Pokljuka
- 12,1 KM (v obe smeri / out and back)
- 411 M
- 4 H
- zmerna / moderate

8 VODNIKOV RAZGLEDNIK / VIEWPOINT

- Koprivnik, Bohinj
- 1,8 KM (v obe smeri / out and back)
- 25 M
- 1 H
- zmerna / moderate

9 RUDNICA Z BRODA / RUDNICA FROM BROD

- Brod, Bohinj
- 3,6 KM (krožna pot / circular route)
- 422 M
- 2 H
- zmerna / moderate

BAZEN / SWIMMING POOL:
AQUA PARK, BOHINJSKA
BISTRICA, WELLNES ŽIVA, BLED

SMUČIŠČA / SKI RESORTS:
VOGEL, SENOŽETA, KOZJI
HRBET-BOHINJSKA
BISTRICA, SORIŠKA
PLANINA, POKLJUKA,
ZATRNIK

TEK NA SMUČEH / CROSS
COUNTRY SKIING: BOHINJ,
POKLJUKA, SORIŠKA
PLANINA

DRSALIŠČE / ICE SKATING
RINK: BLED, BOHINJSKA
BISTRICA

SANKANJE / SLEDDING:
POKLJUKA, SORIŠKA
PLANINA, BOHINJSKA
BISTRICA, ZATRNIK

MUZEJI / MUSEUMS

INFOCENTER TRIGLAVSKA
ROŽA BLED

OROŽNA KOČA / HUT

INFO MESTA

INFO POINTS

BIOSFERNO OBMOČJE JULIJSKE ALPE

JULIAN ALPS BIOSPHERE RESERVE

1. INFO CENTER TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA DOM TRENTA ČEZMEJNO BIOSFERNO OBMOČJE JULIJSKE ALPE - INFO TOČKA

ALPE - INFO TOCKA
JULIAN ALPS TRANSPREOUNDARY BIOSPHERE
RESERVE - INFO POINT
Na Logu v Trenti, Soča
T: +386 (0)5 38 89 330
E: dom-tpp.trenta@tpp.gov.si • www.tpp.si

2. CENTER TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA BOHINJ

Stara Fužina 37-38, Bohinjsko jezero

3. INFOCENTER TRIGLAVSKA ROŽA BLED
Vidliška 1, 4510 Bled
www.tnp.si

Ljubljanska cesta 27, Bled
T: +386 (0)4 57 80 205
E: info.trb@tnp.gov.si, info@visitbled.si
www.tnp.si, www.bled.si

4. INFO TOČKA TNP
SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ,
TIC DOVJE - MOJSTRANA
Triglavská cesta 49, Mojstrana
T: +386 46 62 36 55, E: info@planinski-muzej.si

5. INFO TOČKA TNP ZELENA HIŠA TIC KOBARID
Trg svobode 16, Kobarid
T: +386 (0)5 38 00 490 • **E:** info.kobarid@dolina-soce.si

6. TIC BOHINJ, STARA FUŽINA
Stara Fužina 53b, Bohinjsko jezero
T: +386 (0)31 813 363 • **E:** info@bohinj.si

7. TIC BOHINJ, RIBČEV LAZ
Ribčev Laz 48, Bohinjsko jezero
T: +386 (0)4 57 46 010 • **E:** info@tdbohinj.si

8. TIC BOHINJ, BOHINJSKA BISTRICA
Mencingerjeva ulica 10, Bohinjska Bistrica
T: +386 (0)4 57 47 600 • **E:** darja.lazar@siol.net
www.bohinj.si

9. TIC BLED
Cesta svobode 10, Bled
T: +386(0)4 574 11 22 • **E:** info@td-bled.si
www.bled.si

10. TIC RADOV LJICA
Linhartov trg 9, Radovljica
T: +386 (0)4 531 51 12 • **E:** info@radolca.si
www.radolca.si

11. TIC ČOPOVA ROJSTNA HIŠA
ČOP'S BIRTH HOUSE
Žirovnica 14, Žirovnica
T: +386 (0)4 580 15 03 • **E:** info@visitzirovnica.si
www.visitzirovnica.si

12. TIC JESENICE
Cesta maršala Tita 18, Jesenice
T: +386 (0)4 586 31 78 • **E:** info@visit.jesenice.si
www.visit.jesenice.si

13. TIC KRAJSKA GORA
Kolodvorska ulica 1c, Kranjska Gora
T: +386 (0)4 580 94 43 • **E:** info@kranjska-gora.si

14. TIC MOJSTRANA

.. 1380 (0)6 380 67 30, 1380 (0)41 499 029
E: info@mojstrana.com
www.visitmojstrana.si

I: +386 (0)5 302 96 47 • **E:** info.bovec@dolina-si
www.dolina-soce.si

TO. TIC TOLMIN
Mestni trg 6, Tolmin
T: + 386 (0)5 380 04 80 • **E:** info.tolmin@dolina.si
www.dolina-soce.si

Kakovost narave in ljudi - Znak kakovosti Triglavskega narodnega parka

The quality of nature and people – Triglav National Park Quality Mark

Znak kakovosti Triglavskega narodnega parka (Znak kakovosti TNP) sledi prepletu sobivanja narave in človeka, ki v Biosfernem območju Julijске Alpe in v njegovem osrednjem območju, Triglavskem narodnem parku, aktivno ustvarja, ohranja dediščino in varuje naravo. Znak kakovosti TNP promovira območje ter pridelke in storitve lokalnih prebivalcev. Je znak zaupanja in visokih standardov kakovosti, ki se odražajo tudi v skrbi za naravo in tradicijo tega območja. Z nakupom teh izdelkov in storitev dobri vaš nakup še dodaten smisel, saj z njim aktivno prispevate k trajnostnemu gospodarskemu razvoju območja ter varovanju in ohranjanju okolja.

The Triglav National Park (TNP) Quality Mark is based on the coexistence of nature and man, who has in the Julian Alps Biosphere Reserve and its central area been actively creating, preserving the heritage, and protecting the nature. The TNP Quality Mark promotes the areas, products and services of the local inhabitants. This is a sign of trust and high quality standards, which are mainly reflected in their care for nature and tradition of the area. As you buy these products or services, your purchase has an added value, as it actively contributes to the sustainable economic development of the area as well as to its environment protection and conservation.

PREDSTAVLJAMO VAM NAŠ IZBOR
IZDELKOV EKOLOŠKIH KMETIJ IN
REJCEV AVTOHTONIH PASEM DOMAČIH
ŽIVALI, IZDELKOV IZ ZELIŠČ, MLEČNIH
IZDELKOV S PLANIN Z OBMOČJA TNP
IN TRADICIONALNIH ROKODELSKIH
IZDELKOV, KI SE PONAŠAJO Z ZNAKOM
KAKOVOSTI TNP.

WE WOULD LIKE TO PRESENT OUR
SELECTION OF TNP QUALITY MARK
PRODUCTS OF ORGANIC FARMERS AND
BREEDERS OF INDIGENOUS BREEDS OF
DOMESTIC ANIMALS, AS WELL AS HERBAL
PRODUCTS, DAIRY PRODUCTS MADE AT
PASTURES IN THE TNP AREA, TRADITIONAL
ARTS AND CRAFTS PRODUCTS.

ZAŠČITENA OZNAČBA POREKLA PROTECTED DESIGNATION OF ORIGIN

Sire z zaščiteno označbo porekla dobite na kmetijah:

Cheese with protected geographical status (PDO) is available from the following farms:

• Ekoška turistična kmetija pri Lovrču, Čadrg 8, 5220 Tolmin (kravji sir Tolmice / cow's cheese Tolmice) • Ekoška kmetija Černuta, Log pod Mangartom 47b, 5231 Log pod Mangartom (ovčji Bovški sir / sheep's cheese Bovški sir) • Turistična kmetija Jelinčič, Soča 50, 5232 Soča (ovčji Bovški sir / sheep's cheese Bovški sir) • Matevž Gartner, Studor 3a, 4267 Srednja vas v Bohinju (mehki sir Mohant / soft cheese Mohant)

ZELIŠČARSTVO / HERBALISM

Z domaćimi čaji in različnimi lokalnimi zeliščnimi mešanicami se osvežite pri:
For home-made teas and local herbal blends, please visit:

PLANINE / ALPINE PASTURES

Sire s planin Kuhinja, Laz, Mederje, Duplje, Pretovč, Slemje, Zajavornik, Zaprkrat in Zaslap boste lahko poskusili le v poletni sezoni, ko je na planinah zelo živo.
Cheeses from the pastures Kuhinja, Laz, Mederje, Duplje, Pretovč, Slemje, Zajavornik, Zaprkrat and Zaslap will be available for tasting during the summer season, when the pastures are brimming with life.

EKOLOŠKO KMETIJSTVO ORGANIC FARMING

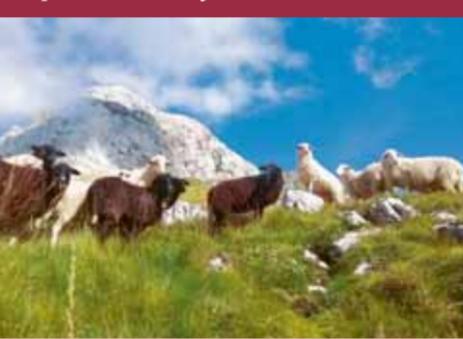
Ekoške kmetije s pестro ponudbo ekoških, lokalnih in tradicionalnih jedi lahko obiščete preko celega leta.
Organic farms offering a wide selection of organic, local and traditional dishes are open to visitors year-round.

• Ekoška kmetija Psnak, Zgornja Radovna 18, 4281 Mojstrana • Ekoška turistična kmetija Pri Plajerju, Trenta 16a, 5232 Soča • Ekoška kmetija Černuta, Log pod Mangartom 47b, 5231 Log pod Mangartom • Turistična kmetija Jelinčič, Soča 50, 5232 Soča • Ekoška kmetija pri Lovrču, Čadrg 8, 5220 Tolmin • Ekoška kmetija Cuder, Mala vas 116, 5230 Bovec

AVTOHTONE PASME INDIGENOUS BREEDS

Domače sire iz mleka avtohtone bovske ovce vam ponujijo:
Cheese from the milk of endemic Bovec sheep are available from:

• Ekoška kmetija Černuta, Log pod Mangartom 47b, 5231 Log pod Mangartom • Ekoška kmetija Černuta, Log pod Mangartom 47b, 5231 Log pod Mangartom • Turistična kmetija Jelinčič, Soča 50, 5232 Soča • Mirko Vertelj, Soča 61, 5232 Soča

• Ekoška turistična kmetija pri Lovrču, Čadrg 8, 5220 Tolmin • Ekoška kmetija Černuta, Log pod Mangartom 47b, 5231 Log pod Mangartom • Turistična kmetija Jelinčič, Soča 50, 5232 Soča • Matevž Gartner, Studor 3a, 4267 Srednja vas v Bohinju • Kmetija Sovdat, Smast 3, 5222 Kobarid • Kmetija Pr' Klemenak, Radovna 16, 4247 Zgornje Gorje • Mirko Vertelj, Soča 61, 5232 Soča

VEČ O ZNAKU KAKOVOSTI
TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA
MORE ABOUT TRIGLAV NATIONAL PARK
QUALITY MARK

TRADICIONALNO SIRARSTVO TRADITIONAL CHEESE MAKING

Na kmetijah z majhnimi lastnimi sirarnami si lahko proizvodnjo sira (s predhodno naročilo) ogledate v živo. Ponudijo vam različne vrste sirov in ostalih mlečnih izdelkov.

Farms operating small dairies offer tours of their cheese-making operations (by prior appointment) as well as selections of cheese and other dairy products.

• Ekoška turistična kmetija pri Lovrču, Čadrg 8, 5220 Tolmin • Ekoška kmetija Černuta, Log pod Mangartom 47b, 5231 Log pod Mangartom • Turistična kmetija Jelinčič, Soča 50, 5232 Soča • Matevž Gartner, Studor 3a, 4267 Srednja vas v Bohinju • Kmetija Sovdat, Smast 3, 5222 Kobarid • Kmetija Pr' Klemenak, Radovna 16, 4247 Zgornje Gorje • Mirko Vertelj, Soča 61, 5232 Soča

DOMAČA OBRT / HANDICRAFT

Čeprav je varstvo in ohranjanje prvočitne narave najpomembnejša naloga vsakega narodnega parka, imajo parki kot nosilci trajnostnega razvoja pomembno vlogo tudi pri ohranjanju avtohtone, pristne kulturne dediščine. Danes le še redki domačini lahko naslednjim generacijam prenašajo bogato znanje domače obrti.

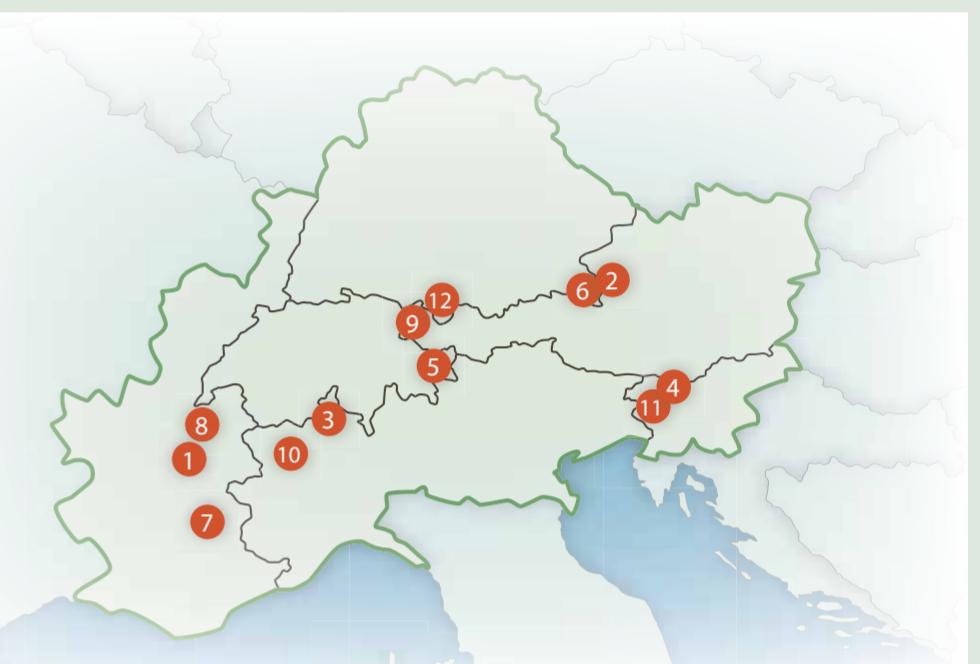
Even though protection and conservation of pristine nature is the primary task of every national park, parks as the pillars of sustainable development also play a major role in preserving indigenous and authentic cultural heritage. Today only few local people are still able to pass on to the next generation the rich knowledge of handicrafts.

• Marija Žvan, Bitnje 14a, 4264 Bohinjska Bistrica (pleteni izdelki iz domače volne / knitted products from home-grown wool)
• Vesna Nemeč, Pod gozdom 8, 4270 Jesenice (večna planine iz lesa / wooden edelweiss products)

LiveAlpsNature

PODPORA EVROPSKE UNIJE V OKVIRU PROGRAMA INTERREG ALPINE SPACE
SUPPORT BY THE EUROPEAN UNION THROUGH THE INTERREG ALPINE SPACE PROGRAMME

Partnerji / Partners

- ① ALPARC - THE ALPINE NETWORK OF PROTECTED AREAS (FR, LEAD PARTNER)
- ② PARACELSUS MEDICAL UNIVERSITY SALZBURG (AT)
- ③ OSSOLA PROTECTED AREAS MANAGEMENT BODY (IT)
- ④ TRIGLAVSKI NARODNI PARK / TRIGLAV NATIONAL PARK (SI)
- ⑤ SWISS NATIONAL PARK (CH)
- ⑥ BERCHTESGADEN NATIONAL PARK (DE)
- ⑦ ECRINS NATIONAL PARK (FR)
- ⑧ ASTERS - ORGANISATION FOR THE CONSERVATION OF NATURAL AREAS IN HAUTE-SAVOIE (FR)
- ⑨ CIPRA INTERNATIONAL LAB (AT)
- ⑩ MONT AVIC NATURE PARK (IT)
- ⑪ TURIZEM BOHINJ / TOURISM BOHINJ (SI)
- ⑫ OUTDOORACTIVE (DE)

Aktivnosti projekta LiveAlpsNature bodo usmerjene v vzpostavljanje ravnoteže med ohranjanjem biotske raznovrstnosti, turizmom in rekreacijskimi dejavnostmi v zavarovanih območjih v Alpah.

The activities of the LiveAlpsNature project will focus on establishing a balance between biodiversity conservation, tourism, and recreational activities in protected areas of the Alps. This balance is crucial for biodiversity, creating conditions for the existence of local populations, and ensuring the successful functioning of the local economy, which must align with sustainable tourism approaches and prioritize the needs of local residents.

Together with local stakeholders and protected area managers, and by using various online tools, we will carry out the LiveAlpsNature project activities to enhance the awareness and knowledge of visitors before and during their visits to this extraordinary natural area.

UPORABNE INFORMACIJE USEFUL INFORMATION

KLIC V SILI • SOS CALL
112

VREMENSKA NAPOVED
WEATHER FORECAST

RAZMERE NA CESTAH
ROAD CONDITIONS

TRIGLAVSKI NARODNI PARK
TRIGLAV NATIONAL PARK

JULIJSKE ALPE
JULIAN ALPS

PRIREDITVE V JULIJSKIH
ALPAH
EVENTS IN THE JULIAN ALPS

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI | COVER PHOTOGRAPH
Spomenik prvoprstnikom na Triglav / Monument to Four Brave Men,
the first men who climbed to the summit of Triglav • Florjan Tišler

TRIGLAVSKI NARODNI PARK
TRIGLAV NATIONAL PARK

1. 12. 2024–30. 4. 2025
letnik 14, št. 18 | Year 14, No. 18

Uradni vodnik za obiskovalce
Biosferno območje Julijske Alpe
in narodnega parka v zimski sezoni
2024/2025.

The official guide for visitors to the
Julian Alps Biosphere Reserve and
the national park in the winter
season 2024/2025.

ZDAJATELJ | PUBLISHED BY
Triglavski narodni park
Triglav National Park
Ljubljanska cesta 27
4260 Bled, Slovenija
T + 386 (0)4 578 02 00,
E triglavski-narodni-park
@tnp.gov.si
www.tnp.si

ZANJ | FOR TNP
dr. Tit Potočnik
 direktor Triglavskoga narodnega parka
Triglav National Park Director

BLED, NOVEMBER 2024 |
NOVEMBER 2024

NAKLADA | CIRCULATION
5.000 izvodov | copies

VEŠINA | CONTENT
Maja Fajdiga Komar, Ana Kunstelj,
Sara Rendulič, Majda Odar, Mojca
Smolej

KARTOGRAFIJA | MAPS
Gregor Vidmar

FOTOGRAFIJE | PHOTOS
Aljaž Andrič, Janko Arh, Darjo
Berra, Kaja Beton, Tina Blagac,
Sandi Baumgartner, Jure Batagelj,
Ana Benje, Toni Demarco, Luca
D'Agostini, Žiga Dolniček, Jošt
Gantar, Janko Humar, Jane Kolman,
Žiga Koren, Aleš Košir, Jože Mihelič,
Boštjan Mencinger, Mojca Odar,
Boštjan Odar, Paolo Pertigiani,
Barbara Plotajner, Peter Skoberne,
Mitja Sodja, Miha Šest, Sebastian
Šilar, David Štale Zornik, Florjan
Tišler, Aleš Zdesar, Tomi Župančič,
Danijel Zagor, Arhiv: izvirni,
Turizem Bled, Turizem Bohinj,
Turizem Dolina Soče, Turizem
Kranjska Gora, Turizem Jesenice,
Turizem in kultura Radovljica,
Turizem Žirovnica

LEKTURA | PROOFREADING
Daria Pretnar

PREVOD | TRANSLATION
Daria Pretnar

UREDLILA | EDITOR
Mojca Smolej

OBLIKOVNA ZASNOVA | DESIGN
Silvana Černe,
idejnoška ordinacija

OBLIKOVNA REALIZACIJA IN
TIŠKE | LAYOUT AND PRINTING
Gaya doo.

ISSN 2784-6725

Zima – čas za premislek Winter – Time for Contemplation

PETER SKOBERNE

Peter Skoberne je biolog, naravovarstvenik s širokim vedenjem in znanjem, publicist, predavatelj, fotograf. Je velik občudovalec narave in svoje bogato znanje prenaša tudi na mlade. Triglavski narodni park, posebej Bohinj, je njegov drugi dom.

Peter Skoberne is biologist and is a keen nature conservationist with broad knowledge and expertise, a publicist, lecturer, and photographer. He is a passionate admirer of nature and shares his rich knowledge with young people. Triglav National Park, particularly Bohinj, is his second home.

elo sem vesel, da živim v krajih z letnimi časi in lahko doživljjam letno »dihanje« narave, od pomladji do jeseni, od jeseni do pomladji. Vsako obdobje sledi množini energije, ki prihaja od sonca. Razmerje med nočjo in dnevom ter moč sončevega sevanja sta zgolj posledici našega položaja glede na kroženje zemlje okoli sonca. Za zimski čas so značilni kratki dnevi, sonce potuje nizko na obzorju, delež energije, ki doseže tla, je majhen, zato mraz, suša zaradi snega in ledu, in malo razpoložljive hrane. Zima je čas za počitek in čas preživetja na račun zalog.

Razumljivo nam je, da so se temu prilagodile rastline in živali, še zlasti v gorskem svetu, kjer so razlike med letnimi časi še izrazitejše. Da je belka pozimi bila, da rastlinstvo miruje pod varstvom snežne odeje ...

Kaj pa človek? Nobenega razloga ni, da zanj ne bi veljala ista pravila, saj je neločljivi del narave. Prav to sem razmišljal, ko sem nekega zimskega dne opoldan hodil po spluženi cesti od Stare Fužine proti Srednji vasi mimo skupine kozolcev pod vasjo Studor. Le kaj je gnalo naše prednike, da so postavili prav sem to vasio mogočnih leseni stogov? Odgovor je bil pred menoj: senca Rudnice v enem teh najkrajših zimskih dñi ni dosegla niti ena stare hiša vasi, ki se stiska na podoru hriba Studor. Predniki so cenili vsak zimski sončni žarek, ki je obsvetil bivalne prostore, saj je pomenil lažje preživetje, manj drv. Pomožni objekti so lahko bili v mrzli zimski senci, postavljeni čim bolj skupaj ob poti, spet zato, da so ljudje varčevali, v tem primeru rodovitno polje. Naši predniki niso vedeli za varstvo narave, strategije in deklaracije o trajnosti, ampak so jih živel - da bi preživel!

Plastične bale sena pred studorskimi stogovi so ogledalo današnjega časa in sedanega odnosa do narave. Najprej smo se naučili uporabljati pradavno v naravi uskladiščeno energijo sonca. A fosilna energija ni potešila vedno večjih energetskih potreb za uresničevanje vedno novih želja, posegamo že po novih načinih. Pravimo jim alternativni. Pa niso. So le dodatni. Zmožnost posedovanja energije nam daje lažni občutek neodvisnosti od nara-

ve. Tudi od letnih časov. Če je mraz, potem pač bolj zakurimo. Spravilo sena z baliranjem nas reši skrbi, da delo lahko opravimo kljub muhastemu vremenu. Kozolci so bili rešitev za sušenje sena ob zgodnjopeletnih plohah. Sedaj jih za to ne potrebujemo več, a nove rešitve za več udobja in kopicička imajo svojo ceno, ki gre na račun drugih bitij, pri čemer človek ni nobena izjema.

Ta človeška prevzetnost se mnogokrat pokaže tudi v obiskovanju zimskih gora. Čudovite fotografije zasneženih vršacev in nedotaknjenih sneženih poljan marsikoga zvabijo iz mesta v gore. A idila se v zimskih razmerah lahko hitro sprevrže v človeku zelo neprizazno, nevarno okolje. Podcenjevanje narave zaradi nezavedne odtujenosti od nje je živiljenjsko nevarno, zanašanje na srčnost Gorske reševalne službe pa neodgovorno početje.

I am grateful to live in a region with distinct seasons, so I can experience nature's yearly "breathing" from spring to autumn, and from autumn back to spring. These phases are a result of the amount of energy flowing from the Sun. The ratio of daylight to night, as well as the strength of the sun's radiation, are simply the result of Earth's position as it orbits the Sun. Winter is marked by short days and the sun travels low on the horizon, with only a small portion of its energy reaching the ground. This brings cold, snow and ice-induced dryness, and limited food supplies—a time for rest and living off reserves.

We can understand that plants and animals have adapted to these cycles, especially in mountainous regions, where seasonal contrasts are even more pronounced. The ptarmigan, for instance, turns white in winter, while vegetation lies dormant under the protective cover of snow.

What about humans? There's no reason why the same principles wouldn't apply to us, as we are an inseparable part of nature. This was on my mind as I walked – it was around noon, on a sunny winter day – along the snow-cleared road from Stara Fužina towards Sred-

nja vas, past a group of hayracks beneath the village of Studor. What drove our ancestors to build these imposing wooden structures in such a spot? The answer was right before my eyes: on one of the shortest winter days, the shadow of Mt. Rudnica did not reach any old village houses, nestled at the foot of the Studor hill. Our ancestors valued every ray of sunlight that touched their living spaces in winter, as it meant easier survival and less need for firewood. Auxiliary buildings could stand in the cold winter shade, clustered tightly along the path to conserve the valuable fertile land. Our forebears didn't know about nature conservation, strategies, or declarations on sustainability, but they lived by these principles in order to survive!

Plastic hay bales in front of the Studor hayracks are a reflection of today's times and our current relationship with nature. First, we learned to harness the ancient, naturally stored solar energy. But fossil fuels didn't satisfy our ever-growing energy needs to fulfil ever-new desires, and now we are turning to new resources. We call them alternatives, but they are not—they are merely additions. Our ability to possess energy gives us a false sense of independence from nature. For instance, if it's cold, we simply turn up the heat. The practice of baling hay has also spared us from the worries and labour caused by unpredictable weather. Hayracks were intended for drying hay during early summer showers. Today, we no longer need them for this purpose, but new solutions designed to provide greater comfort and generate higher profits come at a cost, one that is paid by other living beings, including fellow humans.

Human arrogance is often manifested in winter visits to the mountains. The stunning photographs of snow-capped peaks and pristine snowy meadows lure many from the city to the mountains. However, the idyllic winter conditions can quickly turn into a hostile environment, harsh and dangerous for humans. Underestimating nature because we have unconsciously alienated from it is life-threatening, while reliance on the dedication of the Mountain Rescue Service is irresponsible at best. •